

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

למ:

עין משפט
נר מצוה

צב א ב ג מ"י פ"ח מהל'
שמיטה הל' יב ופ"ו
שם הלכה א'
צד ד מ"י פ"ח מהל'
מעשר שני ונ"ר
הלכה ה'

רבינו חננאל

יאקישקין מיון ש
 שטרות מן המפקדות
 והן לא ורומניה הא
 נתן בשבועות שיש
 המבט וההוצאות מיטות
 (והנספח) והכלכלות
 שבהם והמספר
 הכסף (שבעות)
 והנדיד במרחוק
 בצאר מטוירן
 משה והלחץ מכל
 ורם בשבועות לפי שאין
 צורך בהם שומר חתי
 מן המפקדות והלחץ
 וכל אדם בשבועות אחר
 נתן בן שטרות ופיקוח
 כדן מן כ"ד ממונות
 ויש מפורז אלו
 יקנה בדמימן פד וכשר
 יתן אפילו לא קשיא א
 ישי שאין מוסרין לו
 שבועות אלו במוקד ג
 שטרות אפילו (ולכן) א
 קנה (ממון) (ממון)
 דמים ויטען וליקח
 ציטונו במשנהו ויש
 זכנס משנה שיה
 שבועות בן הוא צ"א
 חזון סמיתו שיה
 שיה לפיכך מותר ואם
 ואמר אבי לימתי במתי
 וגם האחרון מותר
 נקמה בארצו מן שיה
 נכנסת לשבועות א
 צ"ת ארצה היה דאש
 הארז בן שיה שנסם
 שבועות אסור רבתי
 קשה אוליין א
 יששקן לחטות של
 ארזון

בד"א דמון שלג מיהא מוסרין בלוקה מן הספקר שראה חזר
זה שמתלקטו פירות הללו בשדה המופקר שאין ע"ה זה
שומרן הואיל ולא ראינוהו חשוד מותר לתמוך לו מעט אבל לא הרבה
שלג חא ע"ה ע"ה כרה להלעין אבל בלוקה מן המשומר שהשדה זו מקום
משומר בנדר ופתח נעט לו נחשד
לענין שאינו מפקירן שאמרה מורה
שמתענה וטעמיה ואכלו כדכינו עמך
והערמה היא שמוכרן על ידי כך פ'
בקונ' ולא יתכן פ' זה לפי פ'
שפירשנו בשם ר"ת פ"ב דכתובות
(דף דה. דס.) גבי שלי מדש ועל חכמי
יש דקטע ע"ה אינו חשוד אלא כ'
יודע דיה שאנו חשוד ואלו בודאי חשוד
יודע הלא א"כ מן המופקר נמי ליתא
הפיגס וכו' וכל הני דחשיב התם ואומר
ר"ת דפירות מן המשומר אסורין
דחשיב' בת"כ ואם עניי מירין לא
תנזור מן המופקר חמה בוצר ולא חמה
בוצר מן המשומר דמירין משמע דמר
מאן בני אלס וכן פ' בקונ' בשם
רבנתי' בסוף יבמות (דף קנב.) גבי
נכרי שיהי' מוכר פירות בשוק ואמר
פירות הללו של ערלה הם של נעט
רבעי הם של עוקה הם לא אמר ולא
לגוס לא תמכור זה אלא להשיב מקחו
לומר של עוקה מפרדם מעוק וזכר
סבי' זו והיא שפיעה והקשה על
בקונטרס על פירושם מה איסור יט

כאן אם עבר זמן הביעור לא שנה מן המשומר ולא שנה מן המופקר אסור וקודם הזמן אלו ואלו מותרין ויפטר שם דעוקה עיר שגזרין וישראל וירושלם ומוסבחים ואם היה עובד כוכבים זה בחזוה לארץ ומשבתו ואומר מעוקה אין און חוששין לדבריו לענין שביעית אלא נוהגין בחז"ל דלמחרין עמון ומוזב משפטים משפטים וענין שנה לעשר עליהן מפירות חו"ל משום מן הפטור על החיוב ופירוש ראשון נראה לה"מ דמן המשומר אסורים דכפריות ועוקה לשון ויעקבו ויפקלו (וישעיה ה) כמו בית יעקב נקראת דמן פקד ב' דר"ה וק' כג' להשיגים מקחו אומר כל זה דפירות של ילדה טובים משל זקנה ופירות הפרנס הממור טובים משל הפקר שד' הכל ממשמשים כפי וקשו לה' ידים וגם ממחרים לנקות קודם ביטולם ודא קאמר הכא אפי' כח' איסר אסור היינו משום דאסרינן בחזילה ושומרי ספיחים שביעית דפ' הבית והעלייה (ב"מ דף ק"ה) לא שומרים מן האכילה דלא היו לזריזין לשומרם מבני אדם דמאליהם היו פורשים כשהיו יודעין שהן לאורך העומר אלא היו שומרין אותם אלא מבטמה חשי ועין וימיה קשה לה"מ דלא אסר בת"מ מן המשומר אלא בנזירה בדרך כבודים אבל ע"ה שינו שרי בדקתני סופא מכאן ^(א) אמרו מאנה של שביעית אין קולאין אותה בחוקה אבל קורא בחזרה אין דורכין עניים בזה אבל דורך הוא בעריבה אין עושין ויחיס בזה וקובעו אבל כותש הוא ומכניס לבדידה ואמר המשומר אף ועוד דמשמעתיך משמע דלא אסר מן המשומר אפילו כח' איסר אלא לפי שמוסר דמי שביעית לחסוד אבל פירות

מיהא לאכליה שרי דאי אסירי וכי דרך לקנות דבר האסור ומיהו קאש
לקיזק לא חזירי מכאן סמכין על הספחים שהן אסורין ועוד דכולה
שביעות חירי שדרך להפקיד אע"פ דבנמנא ידעוהו מיימי עליה כו' וכו'
צניי בפרק ילד מוצרין (דף נא:.) **ורשביעית.** ידק גמי חית
שעת הכנסת לשביעית הרי הוא נכללם כאילן דבר חטטה ולא אית
הכנס מה שאין כן בירק ולענין דר"ה שלו שנט כאילן אע"פ דלחלא לק
י: (ושו' דלא חנא אלא מירי דבבא אילנין בחר חטטה ובבא אילנין בחר ל'
כל מים בירק דלבי מים שמים פ"ק דר"ה (ג' סז) אכספך מגרין ומיקרב
ירקות גאדילי על כל מים מתעשרין לשנת ר"ה ואע"פ דמעשה עירק
פ"ק דר"ה (דף קי.) גבי ערלה פסחים שביעית ואסורין שמוש עירקה
שביעית (פ"ט מ"א) חנן כל הספחים מותרין חוץ מספחים כרוב ופירש
דבאי הוא דפ' מקום שבהו (דף נא:.) (ושו' דמניא איפכא אסורין חוץ
גמיר גידולם בשעת אכל גמיר גידולם בשעת שרו בין לר"י דדרש
שעברא פ"ק דר"ה (דף יד.) מירי דבבא אילנין הספחים שחטטה שמוע
לר"י הגליל בין דגמיר גידולם נחלא גידולם על מי שנה ששה
מים ילאו מתורת ירקות הגדלים על כל מים כדקאמרין בירושלמי גבי י'
יוס לפי ר"ה נעשו כעל שמספקת במי גשמים ומתעשרין לשעבר וכי
דבחר לקיזק וקאמר מה הו"ל חמר גמר ר' אלחנן גמר פרי עיקר
פריים שיהא אלא שאין מתיבשין ביחד כדקאמרין דעושה פריים פרי
שמועני פירומה הודם חמשה עשר דלדיר שנט ונלחט חלחל בשש

ובא ואוכל בְּקדוּשַׁת שְׁבִיעִית *כד"א בלוקה
מִן הַמּוֹפֶקֶר אֲבָל בְּלוֹקָה מִן הַמְּשׁוּמֵר אֵפִילוּ
בַּכֶּחָצִי אִיסֵּר אֲסוּר מִתִּיב רֹב שֶׁשֶׁת זְמַן
מִמּוֹפֶקֶר ג' סְעוּדוֹת וְתוֹ לֹא וּרְמִינֵיהּ הַפִּינֹס
(6) וְהִרְבּוּזִין וְהַשִּׁיטִים וְחֻלְלָנוּת וְהַכּוֹסֶבֶר
שֶׁבְּהֵרִים וְהַכֶּרֶס שֶׁבְּנִהְרֹת וְהַנְּגִירֵי שֶׁל
אֶפֶר פְּטוּרִין מִן הַמַּעֲשֶׂה וְנִיקָיוֹן מִכָּל אֲדָם
לְשִׁבְעִית לִפִּי שֶׁאֵין כִּיּוּצָא בָּהֶן נִשְׁמֵר הוּא
מוֹתִיב לֵה וְהוּא מִפְּרָק לֵה יְבֻדִּי מִן שְׁנֵי וְכֵן
אָמַר רַבֵּה בַר בַּר חֲנָה א"ר יוֹחָנָן בְּכַדִּי מִן
שְׁנֵי מֵאֵי מִשְׁמַע דְּרֵאִי מִן לִישָׁנָא דְּמוֹנֵי הוּא
דְּכַתְּבִי יוֹמָן לֵהּ הַמֶּלֶךְ וְגו' אִי הָכִי לֹולֵב
נָמִי לֹולֵב בַּר שִׁשִּׁית הַנּוֹכֵס לְשִׁבְעִית הוּא אִי
הָכִי אַחֲרָיו נָמִי בַת שִׁשִּׁית הַנּוֹכֵסֶת לְשִׁבְעִית
הִיא אַחֲרָיו בְּתֵר לְקִטְשָׁה אֹזְלִינָה וְהָא בִין ר"ג וּבִין
ר' אֵלִיעֶזֶר לְעִנִּין שְׁבִיעִית אַחֲרָיו בְּתֵר הַנּוֹטָה
אֹזְלִינָה דְּתַנן יִאֲתָרוּ שׁוֹה לֵאלוּל ב' דְּרָכִים
וְלִירֵק בְּדֶרֶךְ אֶחָד שׁוֹה לֵאלוּל ב' דְּרָכִים
יֵלְעֶרְלָה וְלִרְבְּעִי וְלִשְׁבִיעִית וְלִירֵק בְּדֶרֶךְ אֶחָד
שְׁבַעֲשַׁע

אין לו חלק ונחלה עמך דבד
 יאֵה הפקר לקט שכחה ופסול
לשביעית. ואף על גב דשביע
 נהן נשמר והוה ליה נקב
 כהלי דרזלי הפקר ממוקרי
 מוסרין לו דמיהן ולא חשד
 מן המוסקר מסרין טובא דה
 מן. נכדי מוונתיו שני דנקא
 נלרבי טעודה משמע דרז
 א. כבי. דלון מוסרין דמי
 מיניה שאף דו נהג שביעי
 שיה הנכנס לשביעית הוא
 השנה עד התא לא גדל וקיימי
 ראש השנה (דף יא: א) **אסרו**
 ודעו מרשע השלכו בו בחד
 דריה (דף יד: ו) ונבואה וילני
 כל מיס שמשקין אותו חמדי
בין לרא' בין לרג'. דלפני
 שביעית דבחר חטטה אזילי
 רצעי נהג ב: **ולשביעית**.

דרישא דקרא דריש ליה
פא דחאינה של שביעית סתם
ה דרשא דחורב כהנים:
ה שביעית אלף מפרס
בדמור לקיטול אלף דלא מלא
ותו עשירו בירק ומ"מ ר"ה
יטה ואת' ואמאי לא חולין
הה גזין ויבך שכן גדילין על
תנן מ"מ לענין שביעית דאורי'
היה דהכא משמע דחולין
ס' ע"פ הירושלמי דאורי'
ספיקו כרוב וגראה לפרס דה'
גדילין על רוב מים בין לר'
הה מים ל"י יום לפני ראש
השנה ואלו גזלי על שנה הב'ל
אם הגדילין פ"ד שביעית א'
וגראה לגבי אורז ודזון כר"ה
אלא דנקט ככל דוכתי לקיטול
ים ומיבו קשה מאתרוג דלא
ומשמע מאסו ומספקא

רות בקדושת שביעית אכלה ושחיה
ומותרות בהן כדמפרש במת' שביעית
ומה מיהא מוסריס בלוקא מן המוסקא
הללו כשדה המוסק שאלו ע"ה זה
והמור והזלל ולא ראינוהו חסד מותר
מסור לו מעט אבל לא הרבה שלא
לגלו עינו זרה ללענין: **אבל בלוקא מן**
המסור ששדה זו הינה מאומתה בגדר
המפתח ועלו לו תשדע לעין שארית מפקד
וענינים דכתיב (שמות כג) ואכלו אביוני
וגו' והערתה היא שמוכרן על ד
על ד: **הפיסא** עשב שקורין רוד"א
והיכיווה: **הנפליס** בלשון אכסנו ור"א
קורין לו חודליס וכן עשבים שומעם
קורב ללולי בפנים: **והסשיון** איספר"ס
ומין ירק הוא: **והלנגווס** פולשי"ד
המסור על הרים: **ללינגר"א** הוא גדל
הרים אבל נוסר על גבה חסוב ור"א
ההכרפס של נוסר: **שקורין בלע"ז**
קרישיון אבל של גנה חסוב הוא. ור"א
הכרפס פשי"א וכן שמעתי אבל נראה
האפיר גדלה בהרים: **והכרפס** של
אוריג"א גדולה כלחו ור"א של
חסוב הוא: **פטורין מן הכמער**.
כלל השנים כדמפרש טעמא שאין כיוצא
בהם נשמר שאין והסבין על הכריות
והמקשרין אותן לכל והפקר פטור מן
הכמער דכתיב (דברים יד) ובה הלוי כי

ין לו חלק ומחלה עמך יטול מעשרותיו
 ויש לו חלק עמך: וניקחין מכל אדם
 מהגב במופקדם מפני שאין ביטול
 המופקד ואף על גב דלא ידעינן ביה
 מה בכדי לזיל דרך לשומרין לפיכך
 הויה שינויעם לנחורה אלמא בלוקא
 נקחין קמי משמע אפי' עובד: כדרי
 ידענן שלא סעודות: וימן להם המלך.
 ויאל (א) וימן המלך ויפרנס המלך:
 ויאל להם אהרן לולב וימן לזו וזו
 ועמא מפסד לקמן: ומשי לולב כד
 על כרחך בחמשה עשר יום שמראש
 ואלו בחד מנחה אוליין ביה בחמשה
 לקיטא אוליין. דחלוק משאר אליטא
 המאוס גדל על כל מים כדאמרין
 וידעין על מים גשמים ואמרו גדל על
 כדאמרין בפ"ק דקדושין ודף ג.
 באחרון לענין מעשר מרוד לענין
 יהיה: לערלה. שטוב בו כאילו וכן
 ילין ביה לענין שביעית בחד מנחה:
 ששבעת

אֲסֹר אֶחָיִל דַּתְנִי יִרְשָׁא אִם סִפְתָּ
הָא הִיא פֶּרֶק ח' (מ"ט) מִשְׁמַע בְּנִסְתָּ
הָא דְּמִשְׁתָּא אִתְּחִי כְּמִלָּן דְּלִמְרָא נִטְע
פֶּרֶק י' דִּיבְסוּרִים כְּוֹן אֲתִרּוּג
לְאִילָן לְעִין בְּלֹאס (י' הָלֹא) הִיא כְּוֹן
שִׁבְט כְּוֹלֵן כְּדִמְאִרְתִּין פֶּרֶק דִּר"ה (דף
יג) בְּתָר לְקִטְיָה לְכֹל דְּבֵר כִּיּוֹן דְּגִדְלָא עַל
מִים וּמִתְעַשְׂרִין עַל שְׁנֵי שַׁבְּתֵי יֵלֹא
דִּרְשָׁא גְמִוּרָה הִיא ו"ל מִשּׁוּם דִּרְשִׁין
בְּתָר לְקִטְיָה לְעִין שְׁבִיעִית וּבִמְקַמָּה
יֵלֹא שְׁמִית הִנֵּנְכִין לְשַׁבְּעִית וּיְמִיתָמָה
אֲוִלִּינָן בִּירְק בְּתָר לְקִטְיָה הִיטֵּן כְּשִׁלָּא
הִלְגִּיל דִּרְרִים שְׁבִיעִילִים עַל מִי שְׁנֵי
דִּלְפִּטוּ מֵאֵן דְּפִלְתִּי הָאם הִבָּא מִוּדָה
לִרְעָה מִי כִּיּוֹן דְּגִלּוּ עַל גְּדִיל עַל כֹּל
יֵרֵא מִתָּא מִיָּן שְׁמִיעַ מִתָּן מִיָּן שְׁלֵמִים
ק (דף יג:) דִּיבֵּב לְכֹו שְׁמוּאֵל דִּין יִרְק
יֵרֵא דִּרְדֵּךְ לְקֵטָא בְּגִמְרָא פִּרִי וְהִנְהוּ גִמְרָא
פֶּרֶק קֵמָה דִּר"ה (דף יד:) בְּתִתְרּוּ
אִלְאִי אֲוִלִּינָן בְּתִתְרּוּג בְּתָר מִוּדָה כִּרְ
אֲוִיטוֹר

מסורת הש"ס

(א) שביעית פ"ט מ"א,
(ב) ר"ה יד: קדושן ב:
בכורי פ"ב מ"ו, ג) וע"י
תוס' קדושן ב: ד"ה
אמרוג, ד) ו"ל דלא,

תורה אור השלם

1. וימן להם המלך דבר
יום ביומו מפת כג המלך
ומיין משתיו ולגדלים
שנים שלוש ומקצתם
יעמדו לפני המלך:

דורות דב"ח

(א) תשוב' ד"ה בד"א דמוון
וכו' מכללן אחת אוימר
תלמוד:

לעזי רש"י

רד"א, סימן (צמח).
הנפיליש (הנפיריש).
חמץ (צמח, בנרמיות).
אורליש (אויסליש).
חמצים (צמח).
אשפריש
(אשפריש).
אשפרוסיס.
פוליס (פולטייר).
נחל, חללונה (עשב בר).
אלינדר, סוסבר.
רשיון, שחלים.
אפ"א, כרספ.
אורוג"א, אורח (צמח).

מוסף רש"י

אתרוב שור לאילן
בג' דרכים. ערלה ורעני
טוב כי האילן ולענין
שניית האילן נפירית
אחר המטה האילן ולא
אחר לקיטת דרך (קדושי)
(ב) אז שיהא אילן לילך
אחר המטה לענין ערלה
ורעני ושניית (דף יד.)